

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Pokrajinski strankin zbor v Celju.

(Dalje.)

Sod. Filip Uratnik (Ptuj): Želim, da bi prišel v komisijo tudi sodr. Svetek. Sodr. Svetek sprejme mesto v komisiji.

Sodr. dr. Korun: Mislim, da ta komisija ne bo imela uspeha. Bojim se, da bodo Mariborčani rekli, da se združijo za skupne zadeve, imeti pa bodo hoteli poseben pravilnik. Pooblastite pokrajinski odbor, da to vprašanje koncedira.

Sodr. Filip Uratnik (Ptuj): Jaz se strinjam s sodr. Svetkom.

Sodr. Fran Svetek: Pokrajinskemu odboru tega, kar je predlagal sodr. dr. Korun, ne smemo dati. Kaj bi potem reklo morda jutri organizacije celjskega okrožja? Na to je nemogoče iti. Ta komisija bo imela pač toliko avtoritete, da bo napravila kar se napravi, da, potem pa naj se stvar predloži prihodnjemu kongresu. Če bi Mariborčani vedeli, kako demokratičen je naš pravilnik, bi gotovo ne bilo tega spora.

Sodrug predsednik da resolucijo referenta sodr. Svetka in predlog sodruga Svetka za sestavo komisije na glasovanje. Soglasno sprejeto. Istotako je bil soglasno sprejet predlog sodr. Jerama, da naj se izpopolni § 35. pravilnika.

Naslednja točka dnevnega reda je bila »Agrarna reforma«.

Sodrug predsednik da na glasovanje že prei predlagani predlog, da naj bi se volitve pokrajinskega odbora izvršile pred to točko dnevnega reda, ker delegati že odhajajo k vlakom. Predlog je bil sprejet.

Volitve pokrajinskega odbora.

Sodr. Vinko Möderndorfer predlaga kot član volilnega odbora, da naj se izvrše volitve tajno z listki. Sprejeto.

Razdele se listki, in sicer posebe za načelstvo, za širši pokrajinski odbor, za nadzorstvo ter za delegacijo v glavni odbor.

Na listkih so bila napisana imena kandidatov, ki jih je predložil volilni odbor. Kdor se strinja, naj odda listek neizpremenjen, kdor pa želi namesto predlaganih voliti koga drugega, naj prečrta kandidata, ki mu ni všeč, in na njegovo mesto naj napiše drugega.

Navzočih je bilo še 48 volilnih upravičencev, ki so oddali pri volitvi pokrajinskega načelstva 48 listkov, in sicer 36 brez izpremembe, 12 listkov pa z izpremembami posameznih imen. Izvoljeni so bili torej v pokrajinsko načelstvo z dvotretjinsko večino sodrugi, ki jih je predlagal volilni odbor:

Franjo Koren iz Celja, Zvonimir Bernot iz Ljubljane, Ivan Baraga iz Brežic, Karel Kisovec iz Ljubljane in Jurij Jeram

z Jesenic; za namestnike ss.: Martin Umek iz Globokega, Anton Arzenšek iz Šoštanja in Gajer od Sv. Petra pod sv. Gorami.

Pri volitvi nadaljnjih 5 članov pokrajinskega odbora je bilo oddanih samo 47 listkov, od teh je bilo neizpremenjenih 43, posamezne izpremembe so bile na 4 listkih, tako da je bilo skoro soglasno izvoljeno od volilnega odbora predlaganih 5 sodrugov:

Angelo Cerkenik iz Ljubljane, Vinko Eisinger iz Slovenjgradca, Jakob Klenovšek iz Trbovelj, Lojze Leskošek iz Celja in Vinko Möderndorfer iz Mežice;

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

za namestnike ss.: Andrej Martinšek iz Velenja in Fran Rinaldo iz Trbovelj.

Za nadzorstvo je bilo oddanih zopet 48 listkov, 43 neizpremenjenih, 5 pa z izpremembami. Izvoljeni so bili torej sodrugi:

Filip Uratnik iz Ptuja, Franc Svetek iz Most pri Ljubljani in Venčeslav Čopič iz Ptuja; za namestnike ss.: Ivo Meznarič iz Ljubljane in Luka Juh iz Guštanja.

Za delegacijo v Belgrad je bilo izmed 48 listkov neizpremenjenih 9, izvoljeni so torej sodrugi:

Franjo Koren iz Celja, Ivan Baraga iz Brežic, Zvonimir Bernot iz Ljubljane in Franc Svetek iz Most pri Ljubljani.

(Dalje prih.)

Kdo bo razčistil položaj?

V Zagorju ob Savi je premogokop, steklarna vapnenice — mnogo, zelo mnogo delavstva ter tudi socialistična tradicija. Zagorje je bila včasih glavna opora socializma.

V revolucionarni dobi po državnem prevratu je bila tam najprej in najhujša agitacija za komunizem — seveda na slovenski način: idejnega komunizma nič, pač pa zelo mnogo opozicije proti tedanjemu vodstvu socialistične stranke, ki je pod vplivom posameznikov zajadrala v oportunistem prav tja do ministerializma, na znotraj pa ni poglobila niti demokratične misli. Saj je bilo v korist posameznikom. Če se delavstvo ni aktivno udeleževalo političnega delovanja, kajti za kako manifestacijo je bilo delavstvo hitro pripravljeno in to je bilo voditeljem dovolj, da so kazali nasprotnikom mase demonstrantov: »Glejte, to vse je naše in kar naravnost naperjeno proti vam, če — nam ne ugodite!«

Ko je pa delavstvo spoznalo ta oportunistem, ni bilo dovolj izobraženo, da bi se bilo moglo otresti posameznikov, tudi gmočno je bilo preveč odvisno, saj je živelo v stalni bedi. Zato ni prav nič čudnega, da je zamenjalo posameznike in stranko, in da je namesto posameznikov zapustilo — stranko. Saj so bili v ta namen poslani tudi posebni agitatorji med delavce, da so še bolj mešali že itak kalne vode. Tako se je kapitalistom, ki so se res bali za svoje predprave, posrečilo razbiti organizacije, edino oporo delavske moči.

Potem je nastopila kapitalistična reakcija že popolnoma odkrito, če ni trdnih organizacij, se ji ni ničesar bati. Niti izjemnih zakonov se ni bala. Beda je pa postajala vsak dan večja, čim dalje tem manj časa so imeli delavci za premišljevanje, kaj čudnega potem, če so večinoma obrnili vsemu hrbet in pljuvali na vse. Po nazadnjaških krajih so šli tako daleč,

da so se udali popolnoma in čakali na odločitev — po smrti.

Ta položaj so znali prav dobro izkoristiti klerikalni mojstri demagogije. Dogovorili so se z nekdanjimi voditelji oportunističnega socializma in z »junaki« komunističnega poloma ter napravili najžalostnejšo zvezo ljudske bede in duševnega ponižanja z obljubami črdežnega odločanja pod imenom »Zveza delovnega ljudstva«. Premamili so na ta način polovico Ljubljane in dosegli »socialističnega« župana pod klerikalno komando.

V Zagorju pa je stara socialistična tradicija. Tam ljudstvo ve kaj je klerikalizem. Obsojalo je ta zločin kar najodločneje. Toda demagogi znajo. I klerikalci bi pri pobožnih kmetih zgubili, če bi šli skupaj s komunisti, i komunisti bi zgubili, če bi šli v zavednejših delavskih okrajih skupno s klerikalci. Razdelili so se zopet in klerikalci bodo pri pobožnih agitirali zopet samo z obljubami nebeške sreče, komunisti pa bodo skupno z Zarijani, s starimi oportunističnimi voditelji socialistov, obljubljali zmago v »enojni fronti« — brez organizacij, češ, le vkup, le vkup, uboga gmajna, mi delamo zate, zapuj nam!

Tlačeni proletariat je marstikje verjel in zdi se, da je verjel tudi v Zagorju. Verjel, da bodo tisti, ki delajo v Ljubljani s klerikalci skupaj, delali v Belgradu proti klerikalcem. Čudno ni! Kdo ima čas čitati dandanes? Če pa ne čitaš, pa ne veš, kako te prodajajo.

Čobalova taktika, ki je delala preglavice že večkrat, je tudi v tem slučaju prav njegova. Namesto da bi odločno povedal, kaj in kako, se boji, da bi šla večina proti njemu, zato ostane rajši pasiven. Med čakavci! Organizacija SSJ v Zagorju, ki se radi njega ni mogla razvijati in šteje samo 37 njegovih pristašev, ima takele namene:

Pokrajinskemu tajništvu SSJ v Ljubljani. Na podlagi Vašega dopisa z dne 2. februarja t. l., števil. 592, 23. jan. Vam naznanja. Krajevna organizacija SSJ v Zagorju sedeče:

Danes dne 4. februarja se je vršilo člansko zborovanje, na katerem se je sklenilo sledeče:

Vsled nejasnosti sklepov raznih konferenc, ki so se vršile v Ljubljani, Mariboru in Belgradu, je člansko zborovanje sklenilo, da ostane na stališču lanskega sklepa, da noče pripadati in sodelovati ne z oficijelno SSJ, ne z zarjansko in ne z enotno fronto za tako dolgo, da se situacija v delavskem pokretu ne izčisti. Zato ne bomo za prihodnje državnozborske volitve postavili nobenega kandidata in ne čuvarjev skrinjic. Članom pa bomo prepustili, da se sami odločijo za eno kandidatno listo, ki bo postavljena na principih razredno zavednega delavstva.

Vzemi te naš sklep na znanje in storite, kar Vam je drago. — S sodružnim pozdravom za Krajevno politično organizacijo socialistične stranke Jugoslavije v Zagorju. — Zagorje, dne 4. febr. 1923. — Rih. Ranzinger, predsednik Fr. Dolinšek, tajnik. A. Ule, blagajnik.

Kdor primerja s temle dopisom izjave soder. Čobala na kongresu, se bo mnogo naučil. Posebno pa bo spoznal, kakšen razloček je med enotno fronto, ki drvi za enim samim prerokom in med organizacijo zavednih sodrugov, ki odločajo sami o svoji usodi. Odločati je mnogokrat težko, posebno v takole burnih časih, zlasti pa še pred volitvami, ko bi bil vsak rad poslanec in bi vsak rad po svoji glavi delal, tako da je res težko vedeti, kaj je res in kaj ne. Vsak teden se sodrugi shajajo in iščejo prave poti, tudi kregajo se, toda končno pa vendarle vsi delajo tisto, kar so sklenili sami in vedo, da bodo sami krivi, če kaj ne bo prav. Zato so debate mnogokrat težke — toda ali ni socializem že od nekdaj učil, da »do zmage trnjeva je pot«?

Sodrugi, ki ne marate čakati, da se položaj razčisti sam, poskrbite za boljšo organizacijo! Ne gre za poslance, za organizacijo gre! Organizacije bodo razčistile položaj — pa tudi izpremenile sistem. Bogovi položaj samo kalijo, da v kalnem več »vernikov« nalovijo.

POVIŠEK DRAGINJSKIH DOKLAD.

V listih je bil objavljen načrt finančnega ministra za nekako povišanje draginjskih doklad državnim uslužbencem in častnikom. Po tem načrtu bi dobivali za naprej stanarino tudi prečanski nameščenci, a med temi so navedene samo uradniške in častniške skupine, nižji uslužbenci pa niso nič omenjeni. Ne vem, ali je to zopet kaka taka pomota, kakor je bila upeljava maksimiranja, ali nas hočejo na pomlad spoditi iz stanovanj v gozde k ciganom, da na nas pozabljajo pri odmeri stanarine. Tudi maksimiranje še ne mislijo odpraviti, kakor je razvidno iz načrta. Hočejo nam omenjene draginjske doklade le nekoliko zvišati. Dne 7. t. m. bo skličan finančni odbor, ki bo razpravljal o načrtu finančnega ministra. Prosimo in zaklinjamo vse merodajne državnike, ki imajo še kaj črta pravičnosti in človekoljubja, da že vendar spravijo s sveta to nesrečno in vnebovpljoče maksimiranje, ki je v največjo sramoto državi, nam in našim sestrskim družinam pa v popolno uničenje! Že od meseca maja 1. l. se nas davi s tem maksimiranjem. Uradniki in vsi žel. usluž. dobivajo doklade za vse

svoje nepreskrbljene otroke, samo mi najpotrebnejši jih dobivamo le za enega otroka! Ali je to pravca? Ali ne služimo vsi eni državi? Ako se ne more maksimiranja popolnoma odpraviti, pa naj se doklade izenačijo tako, da bodo dobivali uradniki in nižji uslužbenci le za gotovo, a enako število otrok. O tem se je že večkrat govorilo tudi na višjih mestih. Naši otroci imajo tako pravico do življenja kakor uradniški! Dolžnost naših poslancev v finančnem odboru je, da se 7. t. m. gotovo udeležijo seje in nam pomagajo do naših pravic!

Nižji državni uslužbenci.

Politične vesti.

+ Šusteršič je klerikalcem že začel nagajati. »Slovenec« se vsak dan desetkrat zaleti vanj. Zatrjuje sicer vedno, da Šusteršič SLS ni nevaren, a čemu potem toliko razburjenja?

+ Proletarska stranka. Belgrajsko sodišče je razveljavilo policijski odlok, s katerim je bil zaplenjen program Proletarske stranke. To razveljavljenje smatrajo v Belgradu kot dovoljenje, da se »Proletarska stranka« sme organizirati.

+ Pašić je zbolel, ker je na agitacijskem potovanju doživel v Skoplju polomijado. Iz Belgrada se je odpeljal po kraljevsko, pred njim so se peljale cele čete orožništva, sprejeli pa ga kljub temu niso posebno lepo. Zahvaliti se ima za to v veliki meri Protiću, radi tega se že vrše pogajanja med Pašićevo in Protićevo skupino za sporazum. Macedonske radikalce naj bi sedaj odšel krotiti Protić. — V soboto bi se bilo moralo vršiti v zunanjem ministrstvu posvetovanje o rapallski pogodbi, pa so morali sejo odložiti do ponedeljka, ker Pašić še ni »okrevale«.

+ Junaštvo. Na Svečnico je prispel v Split bivši hrvatski blokaški poslanec Kerubinu Šegvić. Fašisti so ga počakali in ga prisilili, da je moral Split takoj zopet zapustiti. Opljuvali so Šegvića, sami sebe s takim dejanjem pa tudi.

+ Nov transport ruskih beguncev je prispel 3. t. m. v Kotor. Izkrcali so 1200 beguncev, večinoma invalidov, ki so morali zbežati pred Kemalisti iz Carigrada. Naše vojno ministrstvo je dovolilo, da se jih naseli 800 v Herceonovem, ostale pa so poslali v Pančevo.

+ Ludendorff, znani nemški general, je prispel v soboto v Celovec. Na postaji so ga sprejeli nacionalisti s pozdravnimi govori, delavstvo pa z ogorčenimi demonstracijami. Razburjenje je bilo tako veliko, da so se spopadli na ulicah delavci in v mestu mir. Delavstvo zahteva, da z vojaštvom, ki je dobilo povelje, da ohranja general Ludendorff Koroško nemudoma zopet zapusti.

+ Konferenca zastopnikov male antante se bo vršila prihodnje dni v Bukarešti. Konferenca bo trajala baje več dni, na dnevnem redu je razpravljanje o reparacijah in o razorožitvi Madžarske.

+ Poruhrje. Nemška vlada je naredila prvi poskus obnoviti pogajanja: poslala je reparacijski komisiji noto, s kateri protestira proti njenemu sklepu, s katerim odklanja odlog plačevanja in uvaža načrt plačevanja z dne 6. maja 1921. Nemška nota opozarja reparacijsko komisijo, da so bile vojne dajatve Franciji in Belgiji ustavljene radi protipogodbenege vporokanja teh dveh držav v Poruhrje. O splošnem položaju poročajo, da so vse železniške postaje radi francoskega pritiska na nemške železničarje in radi nastalega odpora železničarjev prenapolnjene, kar silno ovira redno preskrbo prebivalstva z živili. — Francozi nadaljujejo z izgoni: izgnali so dr. Fuchsa, predsednika ruhrske province. Kongres francoskih strokovnih organizacij je v petek končal svoje seje, protestiral je proti zasedbi Poruhrja in zahteval, da se cela zadeva predloži Društvu narodov.

+ V Lausanni bodo vendarle dosegli sporazum sporočajo najnovejše vesti. Ismet paša je predložil konferenci spomenico kot odgovor na načrt mirovne pogodbe, ki so ga sestavili zavezniki. Zdi se, da so zavezniki pripravljeni še nekoliko popustiti. Turkom so postali prijaznejši Angleži, dočim so postali francoski delegati nekoliko bolj hladni. V Angoro bo odpotoval znani Franklin Bouillon, ki je Kemal pašo že enkrat pomiril. Ker zatrjuje francoska vlada, da potuje na svojo roko, ima najbrže namen in nalogo delovati proti Angležem. — V Angori je javno mnenje naklonjeno sporazumu.

Dnevne vesti.

Razpis častnih nagrad za najboljši odgovor na sledeče vprašanje:

Proletariat ima tri sovražnike: glad, nevednost in strah. Kateri izmed teh treh sovražnikov je najbolj nevaren?

Odgovor mora biti napisan s črnilom in samo na eni strani papirja (druga stran mora ostati nepopolnana). Čim krajši odgovor, tem boljši bo.

Razsodišče se na imena rešiteljev ne bo oziralo. Kdor pa hoče, naj žrtvuje še drugo kuverto, v katero vloži listek s svojim imenom in polnim naslovom, na kuverto naj pa napiše svoje geslo in to geslo naj napiše tudi na svoj odgovor. Take kuverte bo razsodišče odprlo šele, ko bodo nagrade že določene.

I. nagrada	100 Din
II. nagrada	50 «
III. nagrada	20 «
IV. in V. nagrada po	15 «
VI., VII., VIII., IX. in X. nagrada po 1 knjiga.	

Vsi dobri odgovori bodo objavljeni, najprej najboljši. Kdor ne želi, da se objavi njegovo ime, naj to obenem sporoči.

Nagrade dobe samo naročniki »Najpreja« in »Ljudskega glasu«. Če bo prisojena nagrada kakemu nenaročniku, zapade tiskovnemu skladu »Najpreja« — odgovor bo pa vseeno objavljen.

Če bo dobrih odgovorov mnogo, smo jih pripravljati objavljati čeprav 100 dni. — Pri enako ali podobno rešenih odgovorih bomo objavili seveda le enega in pripisali imena drugih, ki so vprašanje tudi podobno rešili (razen tistih, ki ne žele, da objavimo njih imena.) Odgovore je treba poslati do konca februarja.

Pokrajinski odbor SSJ.

Odgovore pošiljajte na naslov: Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ v Ljubljani, p. predal 168. Vpoštevani bodo samo tisti, ki jih prejmemo najpozneje dne 1. marca 1923.

Pokr. tajništvo SSJ.

Enotna fronta! Od leve, od desne, od spredaj in zadaj, od povsod slišiš zgornje besede. Kaj pomeni geslo »enotna fronta«? To se pravi, da mora stopiti vsak delavec, bodisi ročni ali duševni, v skupno vrsto ter se boriti složno za svoj kruh. Ali je taka fronta mogoča, potrebna? Na obe vprašanji moramo odgovoriti z najkrepkejšim »da«. Mogoča je taka

fronta in krvavo potrebna. Je pa še tretje vprašanje, ki nam sili na pero. Glasi se: Ali je taka fronta »enotna fronta« spsobna za napad ali brambo? Pritrjujoč odgovor dobimo samo v enem slučaju. Enotna fronta je močna, krepka samo tedaj, če ima trdno, varno, brezhibno poslušno zaledje. Kaj pa tvori zaledje enotni fronti? To so, prijatelji, delavske gospodarske organizacije, ki skrbijo in dovajajo živež bojevnikom enotne fronte. In če se danes vprašamo, ali so vsi tisti, ki govorijo o enotni fronti, organizirani v zaledju, ali so člani Konsumnega društva za Slovenijo in krijejo le pri tem svoje življenjske potrebe? Delavske gospodarske organizacije so hrbtenica vsega delavskega gibanja. Če mislite na to, da to ni resnica, tedaj premislite, če more ostro nastopati proti podjetniku oni, ki je do vratu zadolžen v njegovi preskrbovalnici. Prvi dan stavke odreže podjetnik vse živežne dajatve, čez dva dni pride delavec lačen trkat na vrata in prositi za sprejem, četudi za sramotno plačo. Pogoj enotne fronte je enotno zaledje, zato vsi v delavske gospodarske organizacije. Te moramo podpreti z deleži in rednimi hranilnimi vlogami!

Pojasnilo. Z ozirom na naše poročilo o pokrajinskem zboru v Celju v petkovi številki »Napreja« nas sodr. dr. Korun prosi da priobčimo sledeče vrstice: Reprodukcijski mojih tozadevnih izvajani ni popolnoma točna. Poudarjal sem potrebo sporazuma z Mariborom in rekel, da je sporazum z Mariborom potreben in da naj se skuša doseči na podlagi, kakor sem jo predlagal, prepuščajoč Mariboru njegovo oblastno organizacijo, če na njej vztraja. Razčistiti pa da je treba to vprašanje in če Maribor sporazuma tudi v slučaju posredovanja glavnega strankiniga odboranoče, prenesti boj tudi v Maribor. Glede sodr. Bernota sem povedal, da sem za svojo osebo pripravljen žrtvovati ga za ceno sporazuma z Mariborom, kar sem tudi sodr. Golouhu v Mariboru povedal, da pa sem se v zadnjih dneh pred celjskim zborom prepričal, da je bojazen neopravičena, da bi z Bernotom pustili delo tudi sedanji delavci v vodstvu; zato bodo pač Mariborčani morali uvideti, da osebnih žrtev zaenkrat nismo v stanu dajati, kajti če Maribor zahteva Bernotovo glavo, bi naša organizacija ravnotako lahko zahtevala Golouhovo glavo. — Ljubljana, 3. febr. 1923. — Dr. K.

Generalni izseljeniški komisariat objavlja glede ustavitve izdajanja potnih listov za Zedinjene države severoameriške radi izčrpane kvote, da so od omejitve izvzete: 1. osebe, ki ne spadajo v omejeno število (kvoto) in ki sploh ne spadajo med izseljence, in sicer 1. vladni uradniki, njihove družine, spremljevalci, služničad in nameščenci; 2. tujci na neprekinjenem prehodu preko ozemlja Zedinjenih držav; 3. tujci, zakonito prepuščeni v Zedinjeno državo, ki kasneje preidejo iz enega dela Zedinjenih držav v drugo sosednje ozemlje; 4. tujci, ki posejajo Zedinjene države kot turisti ali za kratek čas zaradi poslov ali zabave; 5. tujci, ki so se nepretrgano nahajali vsaj eno leto pred prepuščenjem v Zedinjene države v Kanadi, Novi Fundlandiji, Kubi, Mehiki ali ozemlju centralne ali Južne Amerike ali na sosednjih otokih; 6. inozemci izpod 18 let, ki so otroci državljanov Zedinjenih držav severoameriških; 11. osebe, ki se sicer računajo v omejeno

število (kvoto) izseljencev, toda so, ko je izčrpano, prepuščajo tudi preko njega, ali mesečno ne nad 20% vsega števila, ki je dovoljeno za vse leto (1285), in sicer 1. tujci, ki se vračajo v Zedinjene države s kratkega poseta v inozemstvo (v roku šestih mesecev odhoda in povratek v Zedinjene države; 2. profesionisti: a) igralci, b) umetniki, c) predavatelji, d) pevci, e) bolničarke, ki imajo diplomu kake bolniške šole ali bolnišnice, f) dojilje, g) duhovniki katerekoli veroizpovedi, h) profesorji srednjih šol in seminarjev, i) tujci, pripadajoči kateremukoli svobodnemu poklicu in k) inozemci, ki so zaposleni kot hišna služničad. Tu se razume samo ona služničad, ki se uporablja v gospodinstvu, pri čemer se mora razlikovati od one služničadi, ki ni neposredno v zvezi z gospodinstvom in od osebne službe, kakor n. pr. komorni sluga in osebne služkinje. Omeniti je treba, da morejo pristojna oblastva izdajati navadne in ne izseljeniške potne liste, pod pogojem, da se predlože dokazila, iz katerih je razvidno, da spadajo prosilci v eno navedenih šestih kategorij. Osebe, označene pod II. gredo, če se selijo v zmyslu ameriškega zakona o omejitvi izseljevanja (Restriction act), ki je uvedel kontingent izseljencev za vse države po svetu, na breme kvote, dokler še ni izčrpana, dočim morejo po izčrpanju kvote potovati brez ozira na kvoto, in so v stvari izvzeti od omejitve, kakor oni, označeni pod I. Ko uvede zakon o izseljevanju posebne izseljeniške potnice za izseljence, za katere je smatrati vse one osebe, ki potujejo v prekomorske okraje, da služijo s telesnim delom, bodo od kategorije, označene pod II. dobivala samo služničad, dojilje in bolničarke izseljeniške potnice (tudi če bi potovale brez ozira na kvoto), dočim bodo pristojna oblastva izdajala ostalim kategorijam pod II. le navadne in ne izseljeniške potne liste. Za izdajanje navadnih popotnic za vse kategorije II. skupine bo potrebno predhodno odobrenje generalnega izseljeniškega komisariata šele po 1. juliju 1923, t. j. z dnem, ko se bodo potniki teh kategorij morali zopet vračunati v novo kvoto za proračunsko leto 1923./24. — Kar se tiče izdajanja izseljeniških popotnic v prekomorske okraje, ni omejeno več na nikake kontingente; merodajno je le izpolnjenje posebnih pogojev s stališča dotične države. O teh pogojih bo generalni izseljeniški komisariat izdal posebna navodila.

Takih navad pa pri nas nimamo! V nedeljo popoldne se je vračal neki črkostavec iz Ljubljane s svojo rodbino s Posavja, kamor jih je izvabilo lepo vreme. V Ježici pri gostilni pri »Ruskem carju« je zavozil s svojim vozom med družino neki častnik, ki je divje podil konje in povozil moža, ki je komaj še rešil svojo ženo, da ni prišla tudi ona pod voz. Možu so šla kolesa preko leve noge, da danes komaj hodi. — Mislimo da je cesta dovolj široka tudi za oficirske vozove in jim torej ni treba voziti po poti, ki je določena za pešce.

Kaj bodo delali. Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja: Da se izbegne vsakemu nesporazumu in napaknemu tolmačenju, se objavlja, da je gospod minister za notranje zadeve z odlokom z dne 5. januarja 1923, U broj 489, odločil, da ostane pokrajinska uprava za Slovenijo kljub izvršenemu imenovanju velikih županov za ljubljansko in mariborsko oblast še nadalje v svoji prejšnji

funkciji in da se v njenih kompetencah in v njenem uradnem poslovanju do nadalje odredbe ministrstva za notranje zadeve ničesar ne izpremeni.

Živniski sejmi v Mariboru so do nadaljnjega prepovedani.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Ko., Tržič, ki so najboljši in najcenejši in ker s tem pomagata k zaslužku lastnih sodrugov. Glavna zaloga na drobno in debelo, Ljubljana, Breg 20.

Ljubljana.

V nedeljo, dne 11. t. m. bodo peli popoldne ob treh opero »Rigoletto« z novim baritonom g. Balabanom v naslovni vlogi, z gospo Lovsetovo kot Gilda, g. Bettom (Sparafucile) itd. Reflektanti izven Ljubljane naj se za vstopnice k tej predstavi takoj javijo.

Gledališki abonenti se vnovič naprošajo, da vplačajo do najkasneje 10. t. m. zapadle obroke; isto velja za uradniške abonente (5. obrok).

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 7. t. m. ob 20. v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Pogrebno in podporno društvo železniških in državnih uslužbencev v Ljubljani naznanja, da se bo vršilo člansko zborovanje dne 6. februarja ob pol 20. zvečer v salonu restavracije »pri Levu« na Gosposvetski cesti.

Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje mesto asistenta na okulističnem oddelku splošne bolnišnice v Ljubljani ter mesto okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Planina, okraj Brežice. Natančneje v »Uradnem listu«.

Iz stranke.

Krajevna politična organizacija v Spodnji Šiški vabi vse člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v sredo, 7. t. m. v »Zadružnem domu«. Začetek točno ob 19. Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo blaginika in tajnika; 3. volitev novega odbora in kontrole; 4. razno-terosti. Udeležba vseh članov dolžnost! — Odbor.

Volilni boj.

Ježica. Pretekli petek je sklicala naša KDZ svoj letni občni zbor. Razveseljivo znamenje s tega občnega zbora smo dobili v tem, da so bili razen par članov, ki so bili službeno zadržani — vsi člani navzoči. Po končanem občnem zboru smo se razgovarjali. Sodelovanje s katerokoli meščansko stranko, kakor tudi s komunisti, ki se skrivajo za »enotno fronto«, so navzoči soglasno odklonili. Pač so se pa vsi naši člani izrekli za **enotno organizacijo** v naši stranki. Tudi kandidatura sodr. Cvajnerja nam je zelo simpatična, ker poznamo tega sodruga, kot vestnega člana strokovne organizacije kemičnega delavstva. Njegov namestnik s. F. Černe, ki je pa naš domačin, je splošno priljubljen iz delovanja v naši KDZ, kateri je dve leti predsedoval. Sodruguom v ostalih krajih kličemo: Na delo; sedaj je čas!

S samim zabavljanjem se ne ustanovi nobena organizacija. Brez organizacije se ne opravi nobena velika reč. Pozitivno delo je važnejše od zabavljanja. To naj razmišljajo tisti ki mislijo, da je z zabavljanjem vse opravljeno.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Drugo jutro je bila sodnijska dvorana napolnjena. Sodnik je svečano sedel na svojem stolu in grdo gledal skozi očala, ko je odvetnik Tržan v ognjevitom govoru branil temeljno ameriško pravico svobode govora. Bil je sijajen zagovor in France se je komaj premagal, da ni zaploskal svojemu odvetniku. Nato je vstal dr. Medved in pričal kot zdravnik, da je nos Divjega Viljčeta zdrobljen in da so mu izbiti trije sprednji zobje, tako da mora ležati v bolnišnici. Tržan je poklical po vrsti vse ostale jetnike za priče, ki so izpovedale, da Viljče ni zaslužil težke usode. Policist, ki ga je udaril, se je zagovarjal, da se je Divji Viljče upiral aretiranju, in drugi policist je dejal, da je Viljče prvi udaril moža postave. Jetnik so se zgrozili vpričo te laži in Berta Kolarjeva je rekla na v glas: »O ti nesramni lažnik!«

Konec obravnave je bil, da so bili vsi obtoženci obsojeni na denarno kazen po deset dolarjev. Jakob je takoj izjavil, da ne plača kazni, ker se ne zaveda nobene krivde — in vsi drugi obsojenci so mu z Berto Kolarjevo vred sledili. Sodnik je bil v zadregi, Kolarjeva s svojimi rdečimi lici in ponosnim klobukom je bila več kakor navadna ženska, in celo sodniki so včasih mnenja, da ameriške ječe niso sezidane za ženske. Vprašanje je bilo rešeno, ko je odvetnik Tržan plačal kazen namesto Kolarjeve, dasi je obsojenka protestirala in zahtevala, da jo zapro z ostalimi sodrugi vred.

Obsojenci so bili odpeljani po »mostu vzdihov« — kakor so ga imenovali — v mestno ječo. Tam so morali zopet povedati svoja imena, nato so jih fotografirali in jim odtisnili prste. To je dalo jetnikom prvi vtis, da so nevarni zločinci. Vzeli so jim obleko in jim dali ponošene srajce in hlače obledele modre barve. Zdelo se je, da predstavlja barva bedo prejšnjih nosilcev te obleke. Onali so jih skozi vhod, ki so ga zapirali z debelim železnim omrežjem, po ozkem hodniku v »kad«. Čitatelj naj takoj izve, da je »kad« nadstropje. Leesvillska ječa ima štiri take kadi, ki so obdane od vseh strani z dvanajstimi celicami in v vsaki celici so po štiri ležišča, tako da ima vsaka »kad« po šestindevedeset prebivalcev, kadar je ječa polna; to se pa zgodi le ob ponedeljskih zjutraj, ko privedejo pijance, katerih ne morejo hitro izbrati.

Ko se jetnik vleže na ležišče ali nasloni s hrbtom ob steno »kadi«, začuti kmalu na sebi neprijetno gomazanje in pikanje, kakor bi ga kdo zbadal z iglo. Jetnik se prične drgniti in praskati zdaj tu zdaj tam, toda predno se dobro napraska, ga njegov tovariš, ki je že vaju tega, takoj opozori: »To so naše veverice! Le nikar se ne čudi, prijatelj, temveč sleci srajco in pojdi na priljubljeni lov«. France se je hitro spomnil besed, ki jih je slišal že davno na nekem shodu. Govornik je dejal, da je mestna ječa v Leesvillu »pašnik za uši«; takrat je mislil, da se govornik šali ali zdaj je spoznal, da je bridka resnica.

Igrati vlogo mučenika pred sodnikom je lahka reč, toda France se je hitro prepričal — kakor se je že marsikdo drugi pred njim — da mučenikova vloga ni nikak sport. Nihče ni kazal junaštva v ječi, nihče ni prepeval. Ako se je kdo toliko spozabil, da je malo na glas zagodrnjal, so ga takoj postavili v temno luknjo, kateri pravijo »hladilnica«. Jetniki ne morejo čitati, kajti v celici ni luči in v »kadi« je večer mrak. Edina zabava, katero mestne oblasti menda privoščijo kaznjencem v Leesvillu je, da obiraš »veverice«, kadiš cigarete, igraš kocke in se seznaniš z raznimi, mladimi in zanimivimi kriminalci, tako da potem, ko zapustiš ječo, lahko zaključiš, da li hočeš biti cestni ropar, umetnik s svedrom in nitroglicerinom pri jeklenih blagajnicah, ponarejalec menic ali »operator v drugem nadstropju«.

France Kremen je bil seveda drugačen kakor drugi poprečni prebivalci ječe. Njegovo delo se je lahko pravtako nadaljevalo v zaporu kakor zunaj ječe. Ko je pozabil na terorizem mrčesa, slabo hrano, obstoječo iz kruha, ničvredne kave in smrdljive mastne juhe in na svojo družino, ki je ostala sama zunaj v sovražnem svetu — je bil srečen. Seznanil se je s potepuhi in žepnimi tatovi in jim razlagal revolucionarno filozofijo: Človek, ki misli, da odpravi socialno krivico s tem, da si pomaga sam s tatvino, ne pride nikamor. Siromak se mora zavedati, da je član velikega razreda, proletarskega razreda, inkotak mora nastopiti skupno z vsem razredom, ako hoče kaj doseči. Nekaj delavcev se že zaveda tega in zdaj so na delu, da zdramijo še druge. Njihova poslanica je dospela tudi v ječo in kdor je pameten in želi sam sebi dobro, naj se pridruži. — Tako je govoril France tatovom in jim slikal nov svet — svet pravičnosti in združnega dela, v katerem bo vsak imel delež svojega pridelka in nihče ne bo mogel izkoriščati svojega bližnjega. Tatvina bo potem nepotrebna. (Dalje prih.)

Za ženske.

»Ali ste že zapazili, da je zemlja v vseh jezikih ženskega spola?«

»Da!«

»Pa veste zakaj?«

»Ne!«

»Zato, ker o zemlji in o ženski nikdar ne vemo, koliko je stara.«

Moderni jubilej.

»Dober dan, stara sablja! Ajdi, greva na par kozarčkov vina!«

»Prav rad. Toda kaj slaviš, da si tako vesel?«

»Dva jubileja praznujem obenem. Danes preteče leto dni, kar čakam na zvišanje plače, in dve leti, kar sem brez stanovanja.«

Na policiji.

Dva potepuha prve vrste so privedli na policijo.

»Kje stanujete vi?« vprašajo prvega.

»Nimam stanovanja,« je njegov odgovor.

»In kje stanujete vi?« vprašajo njegovega prijatelja.

»Jaz pa sem njegov sosed,« se odreže potepuh.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 100—102 Din, 100 avstrijskih kron 15 par, 100 nemških mark 27 par, 1 lira 5 Din, 1 češka krona 3.05 Din, 1 francoski frank 637.50—650 Din. V Curihi velja 100 naših dinarjev 5.20 švicarskih frankov.

= Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Z odlokom finančnega ministrstva D. br. 25.585 z dne 6. novembra 1922 (»Uradni list« št. 118 z dne 17. novembra 1922) je bil določen rok za naknadno žigosanje obveznic predvojnih dolgov bivše Avstrije do dne 15. decembra 1922. Ker se vzlic temu, da se žigosanje vrši tako dolgo, nahajajo na

našem ozemlju še vedno nežigosane obveznice avstrijskih predvojnih posojil, objavlja ministrstvo financ. generalna direkcija državnih dolgov v Belgradu z razpisom z dne 24. januarja 1923, D. br. 1411, da bo sprejemalo prošnje za naknadno žigosanje avstrijskih predvojnih obveznic še do 20. februarja 1923.

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živci? Prijetno čustvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišne sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvolinate ali 1 špeciálna steklenica 24 dinarjev; 36 dvolnatih ali 12 špeciálnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 252, Hrvatsko.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ)

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Prodaja se KRASNA MASKA

v trgovini Tržaška cesta št. 8.

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo „Socializem in vera“.

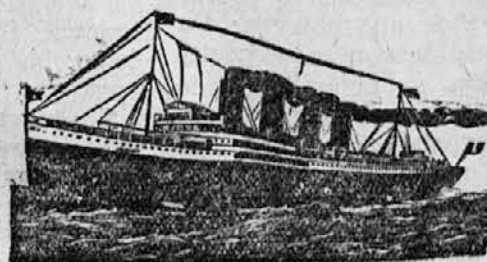
Naroča se pri tajništvu SSJ, Ljubljana, poštni predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din, broširana pa 7 Din.

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v AMERIKO.

Havre-New-York samo 6 dni.



Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: „Slavenska banka d. d. v Zagrebu“.

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje:

IVAN KRAKER,
zastopnik v LJUBLJANI,
Kolodvorska ulica 41.

Delniška zavarovalna družba išče zmognega KNJIGOVODJO - BILANCISTA.

Ponudbe z navedbo zahtevkov na poštni predal št. 4, Ljubljana, glavna pošta.

NOVOSTI ZA

PLESNO SEZIJO!

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.